

**TOÀ ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI HÀ NỘI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: 135/2022/HCPT

Ngày: 27/4/2022

*V/v Khiếu kiện quyết định hành
chính trong lĩnh vực quản lý đất đai*

NHÂN DANH

NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI HÀ NỘI

Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Văn Cường;

Các Thẩm phán: Bà Lê Thị Thúy Bình;

Bà Phan Thị Vân Hương.

Thư ký ghi biên bản phiên tòa: Bà Nguyễn Thị Bích Ngọc, Thẩm tra viên
Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội tham gia phiên tòa:
Bà Trần Thị Minh Ngọc, Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 4 năm 2022, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử công khai vụ án hành chính thụ lý số 22/2021/TLPT-HC ngày 12 tháng 01 năm 2021 về việc “Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai”, do có kháng cáo của người khởi kiện và kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội đối với Bản án hành chính sơ thẩm số 32/2020/HC-ST ngày 25 tháng 9 năm 2020 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 3235/2022/QĐ-PT ngày 12 tháng 4 năm 2022 của Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội, vụ án có các đương sự sau:

*** Người khởi kiện:** Bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1955; địa chỉ: Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An; có mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người khởi kiện: Luật sư Nguyễn Trọng Điệp và luật sư Phan Thị Ngọc – Văn phòng luật sư Thành Điệp và cộng sự, thuộc Đoàn luật sư tỉnh Nghệ An; địa chỉ: Liên kề 26, chung cư Tân Phúc, khu đô thị mới Vinh Tân, thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An; luật sư Ngọc có mặt, luật sư Điệp vắng mặt.

*** Người bị kiện:** Chủ tịch UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An;

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Quán Vi G – Phó Chủ tịch UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An; có mặt.

*** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:**

- Ông Lê Thế T, sinh năm 1975;

- Bà Bùi Thị T, sinh năm 1977;

Cùng địa chỉ: Xóm MC, xã MH, huyện Q, tỉnh Nghệ An; đều vắng mặt, anh T có đơn xin xét xử vắng mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Ngày 10 tháng 12 năm 2018, bà Nguyễn Thị L có Đơn khởi kiện vụ án hành chính với nội dung: Yêu cầu Tòa án hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (sau đây viết tắt là Giấy CNQSDĐ) số BR 492204 ngày 24/4/2017 do Ủy ban nhân dân huyện Q (sau đây viết tắt là UBND) cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đối với 1.498,9m² tại thửa đất số 14, tờ bản đồ số 66 ở Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An.

Lý do khởi kiện theo bà Nguyễn Thị L trình bày: Bà L có 1.498,9m² đất thổ cư tại thửa đất số 14, tờ bản đồ 66, Xóm LX, xã NX; nguồn gốc đất là do bà L khai hoang và sử dụng từ trước năm 1985. Quá trình sử dụng đất từ trước đến nay thì bà L sử dụng ổn định, không có tranh chấp. Năm 2017, anh Lê Thế T là con của bà tự ý khai báo và được UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An cấp Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đối với thửa đất trên. Sau khi biết được việc anh T tự ý kê khai và được cấp Giấy CNQSDĐ thì bà Nguyễn Thị L đã khiếu nại và được UBND xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An tiến hành hòa giải nhiều lần nhưng không thành. Việc UBND huyện Q cấp Giấy CNQSDĐ cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T là không đúng quy định bởi vì: Thửa đất này là của bà và bà chưa hề có văn bản giấy tờ về việc cho con trai là Lê Thế T đối với thửa đất này. Việc UBND xã NX lấy phiếu ý kiến tại nơi dân cư là không đúng thực tế những người ký tên.

Do đó, bà khởi kiện đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An: Hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 do UBND huyện Q cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T.

Phía người bị kiện là Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện Q trình bày: Về việc UBND huyện Q cấp Quyết định giao đất và Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản gắn liền với đất đối với anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đối với 1.498,9m² tại thửa đất số 14, tờ bản đồ số 66 ở Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An là đúng quy định pháp luật. UBND huyện Q căn cứ vào Quyết định số 112/QĐ-UBND ngày 15/9/1997 của UBND huyện Q về việc giao đất làm nhà ở cho ông Lê Thế T để tiến hành cấp đổi Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T theo quy định mới là đúng quy định.

Do đó, UBND huyện Q không đồng ý với nội dung khởi kiện của bà Nguyễn Thị L, đề nghị Tòa án không chấp nhận đơn khởi kiện và giữ nguyên Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 do UBND huyện Q đã cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan là anh Lê Thế T (chị Bùi Thị T ủy quyền) trình bày: Về nguồn gốc đất thửa đất số 14, tờ bản đồ số 66, diện tích 1.498,9m² tại Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An mà UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An cấp Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 cho vợ chồng anh là

do mẹ đẻ và bố dượng (tên là Lê Thế Kỷ - nay đã chết) khai hoang từ trước mà có. Năm 1997 thì mẹ anh là Nguyễn Thị L làm thủ tục cho anh và được UBND huyện Q cấp đất theo Quyết định số 112/QĐ-UBND ngày 15/9/1997 (Khi đó anh chưa có vợ). Sau đó năm 2017 thì anh làm thủ tục chuyển đổi và được UBND huyện Q cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất nêu trên. Nay bà Nguyễn Thị L khởi kiện yêu cầu Hủy Giấy CNQSDĐ của vợ chồng anh thì anh không đồng ý. Việc bà L đòi một phần đất để cho con gái (em gái của anh T) thì anh sẽ giải quyết vấn đề sau này.

Tại Bản án hành chính sơ thẩm số 32/2020/HC-ST ngày 25/9/2020 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An, quyết định:

Căn cứ khoản 1 Điều 30; Điều 32; điểm a khoản 2 Điều 116; điểm a khoản 2 Điều 193 Luật tổ tụng Hành chính;

Căn cứ Điều 17, Điều 18, Điều 31 Luật Khiếu nại; Điều 97, Điều 100 Luật Đất đai năm 2013; Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án.

Xử: Bác yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị L về đề nghị hủy bỏ Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 của UBND huyện Q cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đối với 1.498,9m² tại thửa đất số 14, tờ bản đồ số 66 ở Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An và quyết định liên quan.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn quyết định về án phí và thông báo quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 08/10/2020, người khởi kiện là bà Nguyễn Thị L có đơn kháng cáo đề nghị sửa bản án sơ thẩm.

Ngày 26/10/2020, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội có Quyết định kháng nghị số 45/KNPT-VC1-HC đề nghị hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để xét xử lại vụ án theo quy định.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Người khởi kiện là bà Nguyễn Thị L giữ nguyên nội dung kháng cáo. Bà Nguyễn Thị L và luật sư bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của bà L đề nghị Hội đồng xét xử hủy GCNQSDĐ đã cấp cho anh T, chị T4 và công nhận quyền sử dụng đất của bà L.

Người đại diện của Chủ tịch UBND huyện Q đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của bà L và kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội, giữ nguyên quyết định của bản án sơ thẩm.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội sau khi phân tích nội dung vụ án, đề nghị Hội đồng xét xử căn cứ khoản 3 Điều 241 Luật tổ tụng hành chính năm 2015, chấp nhận kháng cáo của bà Nguyễn Thị L (người khởi kiện) và chấp nhận Kháng nghị phúc thẩm số 45/KNPT-VC1-HC của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội, hủy Bản án hành chính sơ thẩm số 32/2020/HC-ST ngày 25/9/2020 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An; giao hồ sơ vụ

án cho Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An giải quyết sơ thẩm lại theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào các tài liệu chứng cứ đã được thẩm tra, kết quả tranh tụng tại phiên toà, ý kiến của Kiểm sát viên và các đương sự, Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận thấy:

[1] Về thủ tục tố tụng: Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 và Quyết định liên quan của UBND huyện Q là Giấy chứng nhận trong lĩnh vực quản lý đất đai thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án bằng vụ án hành chính theo khoản 1 Điều 30 Luật Tố tụng hành chính. Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An thụ lý, giải quyết vụ án hành chính theo quy định tại Điều 32 Luật tố tụng Hành chính là đúng.

[2] Về thời hiệu khởi kiện: Ngày 10/12/2018, bà Nguyễn Thị L có đơn khởi kiện vụ án hành chính tại Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An đối với Giấy CNQSD đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 của UBND huyện Q. Tại Kháng nghị số 45/KNPT-VC1-HC, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội cho rằng, căn cứ Điều 116 Luật tố tụng Hành chính thì vụ án hết thời hiệu khởi kiện. Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận thấy: Quá trình giải quyết vụ án bà L cho rằng, khoảng tháng 10/2018, bà L mới biết việc cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 của UBND huyện Q cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T. Ngoài ra, tài liệu có tại hồ sơ thể hiện ngày 02/5/2018 UBND xã NX giải quyết khiếu nại của bà L. Trong trường hợp không có tài liệu khác thì cần xác định bà L khởi kiện đang trong thời hiệu khởi kiện theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 116 Luật tố tụng hành chính.

[3] Về xác định người tham gia tố tụng trong vụ án: Bà L đề nghị hủy Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 của UBND huyện Q nhưng Tòa án cấp sơ thẩm xác định Chủ tịch UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An là người bị kiện là không đúng. Trường hợp này, cần xác định UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An là người bị kiện, cần đưa đại diện UBND xã NX tham gia tố tụng với tư cách người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến vụ án như đề nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội là có cơ sở.

[4] Về việc xác định tư cách người đại diện theo ủy quyền tham gia tố tụng.

Tại Nghị Quyết 115/NQ-HĐND ngày 18/9/2020 của Hội đồng nhân dân huyện Q Khóa XVIII nhiệm kỳ 2016-2021 đã miễn nhiệm ông Vy Thanh Tường đề nghị hưu, nhưng ngày 25/9/2020, Tòa án cấp sơ thẩm vẫn xác định ông Vy Thanh Tường - Phó Chủ tịch UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An là người đại diện theo ủy quyền tham gia tố tụng là sai.

[5] Về thu thập chứng cứ

Quá trình giải quyết vụ án, đương sự cung cấp thông tin diện tích đất được cấp Giấy CNQSDĐ số BR 492204 nêu trên, anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đang

thể thế chấp ngân hàng nhưng Tòa án cấp sơ thẩm thu thập chứng cứ về vấn đề này là thiếu sót.

Theo anh Lê Thế T thì nguồn gốc đất thừa đất số 14, tờ bản đồ số 66, diện tích 1.498,9m² tại Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An mà UBND huyện Q, tỉnh Nghệ An cấp Giấy CNQSDĐ số BR 492204 ngày 24/4/2017 cho vợ chồng anh là do mẹ đẻ và bố dượng (tên là Lê Thế Kỷ - nay đã chết) khai hoang từ trước mà có. Năm 1997 thì mẹ anh là Nguyễn Thị L làm thủ tục cho anh và được UBND huyện Q cấp đất theo Quyết định số 112/QĐ-UBND ngày 15/9/1997 (*Khi đó anh chưa có vợ*). Sau đó năm 2017 thì anh làm thủ tục chuyển đổi và được UBND huyện Q cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất nêu trên. Khi giải quyết, Tòa án cấp sơ thẩm chưa làm rõ, bà L có đồng ý để anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đứng tên Giấy CNQSDĐ số BR 492204 và tham gia quản lý diện tích đất này hay không hay không? Quá trình thực hiện thủ tục để cấp chuyển đổi Giấy CNQSDĐ đất thì UBND huyện Q có lấy ý kiến của bà L hay không? Tại Báo cáo kết quả giải quyết tranh chấp ngày 12/11/2018 của UBND xã NX, thừa nhận việc cán bộ làm hồ sơ có vi phạm trong việc các hộ gia đình tự ký hộ nhau. Tòa án cấp sơ thẩm chưa làm rõ các vấn đề nêu trên, nhưng bác yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị L về đề nghị hủy bỏ Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BR 492204 ngày 24/4/2017 của UBND huyện Q cấp cho anh Lê Thế T và chị Bùi Thị T đối với 1.498,9m² tại thửa đất số 14, tờ bản đồ số 66 ở Xóm LX, xã NX, huyện Q, tỉnh Nghệ An là chưa có cơ sở vững chắc.

Do Tòa án cấp sơ thẩm vi phạm nghiêm trọng Luật tố tụng Hành chính, những vi phạm này cấp phúc thẩm không thể khắc phục được nên cần chấp nhận kháng cáo của bà Nguyễn Thị L và Kháng nghị của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội, hủy toàn bộ Bản án hành chính sơ thẩm số 32/2020/HC-ST ngày 25/9/2020 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An; giao hồ sơ cho Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An xét xử lại sơ thẩm.

[6] Về án phí: Do kháng cáo của bà L được chấp nhận, nên bà Nguyễn Thị L không phải chịu án phí hành chính sơ thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 3 Điều 241 Luật tố tụng Hành chính; Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về án phí, lệ phí Tòa án,

1. Chấp nhận kháng cáo của bà Nguyễn Thị L và Kháng nghị số 45/KNPT-VC1-HC ngày 26/10/2020 của Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội.

Hủy Bản án hành chính sơ thẩm số 32/2020/HC-ST ngày 25/9/2020 của Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An; Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An xét xử lại sơ thẩm.

2. Về án phí: Bà Nguyễn Thị L không phải chịu án phí hành chính phúc thẩm.
3. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án./.

CÁC THẨM PHÁN

THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Phan Thị Vân Hương Lê Thị Thúy Bình Nguyễn Văn Cường

Nơi nhận:

- VKSNDCC tại Hà Nội;
- TAND tỉnh Nghệ An;
- VKSND tỉnh Nghệ An;
- Cục THADS tỉnh Nghệ An;
- Các đương sự (theo địa chỉ);
- Lưu hồ sơ vụ án.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nguyễn Văn Cường